

Svet
Evropske unije

Bruselj, 17. maj 2024
(OR. en)

9775/24

LIMITE

ENER 222
ENV 504
CLIMA 198

DOPIS

Pošiljatelj:	predsedstvo
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Zadeva:	Evropski zeleni dogovor – trenutno stanje in nadaljnji koraki = izmenjava mnenj

Pred sejo Sveta za promet, telekomunikacije in energijo 30. maja 2024 vam v prilogi pošljamo dokument predsedstva za razpravo o trenutnem stanju in nadaljnjih korakih v zvezi z evropskim zelenim dogovorom.

**Dokument predsedstva za razpravo
Evropski zeleni dogovor**

Trenutno stanje in nadaljnji koraki

Komisija in sozakonodajalca EU vse od sprejetja evropskega zelenega dogovora pred manj kot petimi leti zagotavljajo politični in regulativni okvir, ki omogoča uresničevanje podnebnih in energetskega ciljev za leto 2030 ter zagotavlja, da Evropa ostaja na pravi poti, da bi do leta 2050 dosegla podnebno nevtralnost in trajnostno gospodarstvo. Predsednica Ursula von der Leyen je kmalu po nastopu mandata napovedala evropski zeleni dogovor¹ kot krovno strategijo za rast, katere cilj je EU preoblikovati v pravično in uspešno družbo s sodobnim, z viri gospodarnim in konkurenčnim gospodarstvom. Komisija se je v okviru te strategije zavezala, da se bo spopadla z energetskega, podnebnimi in okoljskimi izzivi ter do leta 2050 dosegla podnebno nevtralnost v skladu s Pariškim sporazumom.

V zvezi s tem sta se sozakonodajalca do leta 2024 dogovorila o številnih zakonodajnih pobudah, povezanih z energijo – med katerimi je večina že začela veljati –, da bi preoblikovali energetskega okolje v Evropi v prihodnjih letih. Poleg tega imajo nacionalni energetskega in podnebni načrti držav članic ključno vlogo pri uresničevanju dogovorjenih ciljev na ravni EU in ciljev zelenega dogovora. Z uvedbo doslej prvega vseevropskega v prihodnost usmerjenega okvira za strateško načrtovanje nacionalni energetskega in podnebni načrti prispevajo k stabilnosti in predvidljivosti politike ter zagotavljajo potrebno gotovost za vlagatelje, da bi spodbudili naložbe v prehod na čisto energijo.

¹ COM(2019) 640 final.

Ker se pri prehodu na čisto energijo začenja faza izvajanja, se je treba zdaj osredotočiti na hitro in enotno doseganje rezultatov na podlagi dogovorjenega okvira v vseh državah članicah EU. Kljub znatnemu napredku, doseženemu v prvih petih letih evropskega zelenega dogovora, bodo potrebna dodatna prizadevanja, da bi ostali na dobri poti k uresničevanju višjih ciljev EU glede energijske učinkovitosti in energije iz obnovljivih virov do leta 2030, vključno s hitrim in doslednim izvajanjem posodobljenega zakonodajnega okvira v državah članicah, dokončanjem nacionalnih energetske in podnebne načrtov, ki bodo sorazmerni z dogovorjeno ravno ambicij, in vzpostavitvijo spodbudnega okvira, ki bo upošteval in omogočal doseganje navedenih ciljev, med drugim z uvajanjem omrežne infrastrukture.

Hkrati obstaja potencial za nadaljnjo krepitev sedanjega okvira evropskega zelenega dogovora, da bi lahko v večji meri podprli konkurenčnost EU na svetovni ravni. V zvezi s tem je treba opozoriti, da je Evropski svet 17. in 18. aprila napovedal nov dogovor o evropski konkurenčnosti, da bi vzpostavili trdno, inovativno in odporno gospodarstvo ter spodbudili konkurenčen prehod Unije na podnebno nevtralnost. Hkrati so voditelji in voditeljice EU pozvali k vzpostavitvi resnične energetske unije z zagotavljanjem obsežne oskrbe s cenovno dostopno in čisto energijo, kar bo prispevalo k dvojnemu cilju glede doseganja evropske energetske suverenosti in podnebne nevtralnosti.

Potrebna je nadaljnja elektrifikacija, da bi lahko vsi sektorji uresničili cilje zelenega dogovora, povečali konkurenčnost in zagotovili pravičen prehod za vse. Zato bosta razvoj elektroenergetskih omrežij in dobro delujoča resnična evropska energetska unija še naprej bistvenega pomena. Kar zadeva delovanje notranjega trga z električno energijo, je bil pri nedavni reviziji okvira trga z električno energijo dosežen znaten napredek. Vendar bo prehod na popolnoma razogljičen elektroenergetski sistem povzročil dodatne izzive.

Glede na navedeno in glede na znaten napredek, dosežen v okviru strategije evropskega zelenega dogovora, želi belgijsko predsedstvo delegacije zaprositi za mnenje o naslednjih dveh vidikih:

1. Kako lahko pospešimo uresničevanje ciljev glede energijske učinkovitosti in energije iz obnovljivih virov do leta 2030? Ali menite, da so potrebne nadaljnje politike, smernice, priporočila ali namenski mehanizmi financiranja EU, da bi vas podprli pri doseganju teh ciljev?
2. Kateri dodatni ukrepi (zakonodajni in/ali operativni) so glede na naše razprave o infrastrukturi elektroenergetskega omrežja potrebni za vzpostavitev resnične energetske unije?
